

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 100. — STEV. 100.

NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 29, 1925. — SREDA, 29. APRILA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

FRANCIJA JE VZNEMIRJENA

Francija postaja vedno bolj vznemirjena vsled izvolitve Hindenburga predsednikom nemške republike. — Nemški poslanik v Združenih državah izjavlja, da ne preti nobena nevarnost. — Pariško konservativno časopisje pravi, da je treba opustiti vsak načrt za sklenitev dogovora med petimi silami.

Izvolitev monarhističnega maršala Hindenburga predsednikom nemške republike je povzročila številne komentarje glede možnih učinkov.

Pariški listi kriče: — Na stražo! — Celo liberalno časopisje je vznemirjeno. Konservativci pa zahtevajo, da se opusti sklenitev vseh dogovorov med petimi silami.

Zeneva se boji, da bo postal Hindenburg orodje v rokah mladih militaristov in da bo kmalo konec razoroženja.

Nemški poslanik, von Maltzan, je rekel, da bo Nemčija verna svojim obveznostim, neglede na to, kdo je predsednik.

Washington pričakuje, da se vsled odpora vznemirjenih Francozov ne bo vršila nikaka razoroževalna konferenca.

PARIZ, Francija, 28. aprila. — Na stražo! To je francoski odgovor na izvolitev Hindenburga predsednikom nemške republike.

Celo liberalni vladni organi, ki so bili vedno sovražni vsem direktnim ali prikritim draženjem Nemčije, priznavajo, da so vznemirjeni vsled tega dogodka.

— OSTATI MORAMO NA STRAŽI, — pravi pariški "Soir", eden najbolj odločnih pristašev bloka levice, ki je pomagal k zmagi prejšnjemu ministrskemu predsedniku Herriotu in sedanjemu predsedniku Painleveju.

Obsoja pa neutemeljeno razburjenost, "kajti to je koncem konca le majhen dogodek v bitki demokratičnih sil proti silam preteklosti in uspeh von Hindenburga je zelo majhen."

— Blazna upanja bodo mogoče obnovljena na drugi strani Rena, — nadaljuje list. — Nesreča pa je, da se je zdela zaveznikom primerno dovoliti, da je ostal kajzerski megaloman dva koraka od meje, dočim je kronprinc opazoval razvoje s svojega šlezjskega gradu. Kljub temu pa zaupamo demokratični Nemčiji. Nevarnost bo le ojačila eneržijo demokratičnih pacifistov.

Ekstremistični konservativci zmagoslavno kriče: — Saj smo vam pravili tako! — V izvolitvi Hindenburga vidijo dokaz, da se pripravlja Nemčija na povratek monarhije in da bo vojevala vojno osvete. List "La Liberte" vprašuje ironično, kakšnih besed se bodo poslužile zavezniške vlade v svojih običajnih diplomatskih sporočilih, ko bodo čestitale novemu nemškemu predsedniku, voditelju prejšnjih sovražnih armad.

— Nemški izziv, — je naslov članka, katerega je priobčil list "Temps" in v katerem se glasi, "da se je končala zavezniška politika sprave z moralnim bankerotom". List obžaluje, da so dovolili Nemčiji doseči politično in ekonomsko restavracijo.

— Postala je zopet bogata, — pravi Temps. — Postala je zopet močna. Njene industrije so v polnem cvetu. Kadar skušamo govoriti žnjo, stavlja pogoje. Jutri pa bo diktirala zahteve. Ali bomo pripustili Hindenburgovo Nemčijo v Ligo narodov? Ali bomo razpravljali žnjo o razoroženju in evropskih varnostnih dogovorih?

List nadaljuje: —

— Tudi če bi Hindenburg odkritosrčno želel izogniti se vojni, je njegovo ime simbol vojne. Drugi bodo nastopili ter vladali zanj. Zavezniške sile imajo pred seboj načelnika države, ki je na seznamu vojnih zločincev, katere bi morali postaviti pred vojno sodišče.

V splošnem je časopisje mnenja, da se je z izvolitvijo maršala pričela doba novih težkoč.

Borba za življenje bratov Diamond.

Sestra bratov Diamond, obsojenih na smrt, je napisala governerja Smitha za pomiloščenje obeh. — Pantano ni niti malo vznemirjen radi obsodbe. — Poteze njegovega obraza se niso niti malo izpremenile, ko je proglasil sodnik smrtno obsodbo.

Priziv na governerja Smitha, naj pomilosti zločince, je zadnje upanje sorodnikov in zagovornikov bratov Diamond in John Farine, ki so bili obsojeni na smrt, ker so počeli ter izvedli roparski napad na dva bančna sla, vsled katerega sta bila oba sla umorjena. Tozadevno zaslišanje se je izvršilo danes v Albany in sorodniki ter zagovorniki na smrt obsojenih bodo prosili, naj se izpremeni smrtno kaznen v dosmrtno ječo ali vsaj preloži na poznejši čas izvršenje smrtno obsodbe.

Prošnja bo temeljila na razlogu, da ni bila usoda dveh drugih soobtoženih še določena. Eden soobtoženih je Anthony Pantano, ki je bil včeraj obsojen na smrt od sodnika višjega sodišča v Brooklynu, Lewisa. Drugi soobtoženi pa je George de Saro, ki čaka na proces v Palermu, na Siciliji, kjer so ga aretirali kmalu po izvršenju zločina.

Pantano je poslušal svojo drugo smrtno obsodbo povsem mirno ter ni izrekel nobene besede. Njegov zagovornik je stavil običajni predlog, da se razveljavi pravorek, a sodnik je ta predlog takoj odklonil.

Vsled privoljenja okrajnega pravdnika Gallagherja, ki je vodil proces proto Pantanu, bo dovoljeno na smrt obsojenemu ostati še teden dni v Raymond Street jetnišnici v Brooklynu, predno ga bodo odvedli nazaj v Sing Sing. On je sedaj edini človek, z izjemo policijskega poročnika Beckerja, ki se bo vrnil v smrtno hišo v Sing Singu po drugem procesu.

Zagovornik Pantana, Mr. Ruston, je objavil, da bo takoj vložil priziv, vendar pa ni pričakoval, da bi se državno prizivno sodišče pečalo s slučajem pred prihodnjo jesenjo.

Kar lahko pridejo na dan nadaljne stvari, ki bi mogle pomagati bratoma Diamond, se bo naprosilo governerja, naj dovolji preložitve izvršitve smrtno obsodbe.

Sestra bratov Diamond je trdno prepričana, da sta postala njena brata "žrtvi" krivične pravice in da dokaže to, je posvetila celih sedemnajst mesecev izza aretacije obeh naporom, da dokaže njih "nedolžnost".

Nemška vojaška misija v Ameriki.

WASHINGTON, D. C., 27. apr. Vprvič izza konca vojne je dospela v Združene države nemška vojaška misija. Misija sestoji iz štirih višjih nemških častnikov.

Pantano obsojen na smrt.

Anthony J. Pantano, ki je bil v tretjem procesu spoznan krivim soudeležbe pri umoru dveh bančnih slov v Brooklynu, je bil danes obsojen na smrt ter bo moral umreti na električnem stolu v Sing Singu v tednu, ki se prične 8. junija.

CILJI NOVE NEMŠKE VLADE

Rekacija v notranjosti dežele in previdnost napram zunanemu svetu je politika novega nemškega režima. — Monarhistični bobni bodo utihnili. — Po mnenju junckerjev ne sme biti nemška zunanja politika aktivna.

Poroča Samuel Spewack.

BERLIN, Nemčija, 28. aprila. — Reakcija v notranjosti dežele, previdnost na zunanje. To je nova formula mož, ki stoji za Hindenburgom, ki je bil izvoljen predsednikom nemške republike.

Nemški nacionalisti nimajo namena poslužiti se krvi in železa v svoji inozemski politiki, ker nimajo železa. Njih sile pa bodo posvečene rajhu samemu.

Štiriindvajset ur po tem, ko je bil duh starega Hindenburga predramljen iz spanja ter bil obveščen o drugi zmagi pri Tannebergu, je postalo očito naslednje:

— Neki nacionalistični predstavitelj je pretil republikancem, da bodo zdrobljeni, če ne bodo parirali.

— Industrijalci v Nemčiji so dobili obvestila iz Pariza, da so bila pogajanja glede jeklarske zveze med Ruhrom in Lorensko potisnjena v ozadje, ker je bil strah Francije zopet vzbujen vsled vstajenja starega nemškega vojnega lorda.

— V Nemčiji ne bo zavladal mir vsled trpkosti, s katero je bil izvojevan politični boj.

— Tudi z inozemstvom ne bo nobenega miru, ker priznavajo nacionalisti, da ne morejo ničesar opraviti. Celo junckerji niso izkravali v ekonomskem oziru. Vsled tega bo ostal Dawesov načrt. Junckerji so sprejeli dejstvo, da mora ostati zunanja politika Nemčije negativna, ne pa aktivna.

Včeraj zvečer je sprejel Hindenburg tropo mladičev, ki so korakali mimo njegove vile s plamenicami v rokah. Hindenburg je odpustil svojim republikanskim nasprotnikom ter pozval vse Nemce, naj bodo enotni. Njegovi pristaši pa so bili resničnega razpoloženja.

"Lokal Anzeiger", eden glavnih reakcionarnih listov, je rekel v svojem uvodnem članku:

— Republikanci, pomirite se! Katastrofe, katere ste pričakovali z izvolitvijo Hindenburga, ne bo. Bodite pomirjeni! Katastrofa pa vas bo dohitela, če se ne boste vklonili volji naroda.

To je jasen izraz reakcije, kopajoče se v žarkih zmage. Obenem pa tudi oznanja prihod fevdalizma.

Na kratko rečeno je položaj naslednji:

— Iz formalnih ozirov mora sedanji kabinet resignirati. Hindenburg bo seveda prosil kabinet, naj ostane v uradu, dokler se ne bodo dogovorili nacionalistični voditelji glede bodočega postopanja. Jasno pa je, da bodo dobili nacionalisti dva nadaljna sedeža v kabinetu. Malo je vrjetno, da bi odstopil minister za zunanje zadeve, Stresemann.

Reakcija je bila zmagoslavna v svojem poskusu, da izstrebi socialiste.

Poskusov reakcionarjev pa ne bo tako lahko izvesti, kajti vsaka osnovna izprememba zahteva dvetretinsko večino v nemškem državnem zboru in te večine reakcionarji nimajo. Vsled tega je vrjetno, da bo stari državni zbor razpuščen in da bodo razpisane nove volitve. S takimi volitvami se bo nadaljevalo dokler ne bodo reakcionarji popolnoma uspešni, dokler ne bodo zmagali na vsej črti.

Ena posledica volitev bo najbrž, da bo izpremenjena naroda zastava, ki je rdeče-črno-zlata in da bo zopet sprejeta stara kajzerska zastava. Hindenburg mora prisesti na republikansko zastavo, a bi bil oproščen prisega, če bi državni zbor sprejel z dvetretinsko večino cesarsko zastavo.

Zaključeni manevri.

WASHINGTON, D. C., 28. apr. Tekom mornariških manevrov ob havajskem otočju je teoretično zmagalo "višnjevo" ali napadal-

no brodovje, ko je "zavzelo" mornariško postojanko Pearl Harbor in s tem zaključilo ameriške mornariške manevre v Tihem morju.

Nova klobuta ameriški suši.

Nemci so pričeli izdelovati posebno ceneno vrsto čistega alkohola. — Uvoza tega alkohola baje ni mogoče preprečiti. — Novi preparat je tudi važen za tehniko.

Prohibicijski moralisti in kemični tvornikarji, katerim so bili podarjeni nemški recepti za izdelovanje barv, si pulijo lasce. Svet je vodil proti Nemčiji drago vojno, da se izbeži prekmušnega tekmovalca, a sedaj so Nemci z novo iznajdbo nadkrilili vse.

Stvar se tiče nove vrste alkohola, ki je stoprocentno čist in kojega cena znaša osemnajst do 26 centov za galono.

Nova vrsta alkohola, ki se imenuje Mathynol, pa je otvorila vendar dve strašni možnosti. V prvi vrsti je postala nevarna tekmovalka industrije in v drugi vrsti je nova iznajdba daleko nadkrilila izdelke, katere proizvajajo tukaj na temelju ukradenih nemških patentov.

Prohibicionisti se prirožujejo, da se kemično čisti alkohol niti strupen in da ga je mogoče uporabiti kot pijačo, ne da bi kdo umrl ali oslepel raditega.

Povdarjajo, da bo treba sprejeti novo postavo, ki bi vključevala tudi novi nemški Mathynol. Glasi se, da se povsem mirno lahko nalije ta alkohol v "near-pivo" ter se napravi na ta način močno pijačo.

Ta industrija je popolnoma mlada, a se je pričela sijajno razvijati, kar je razvidno iz števil, ki kažejo rastoče importe v Združene države.

Dve Carnegievi banki zaprti.

PITTSBURGH, Pa., 28. aprila. Carnegie Trust Co. in First National Bank sta zaprli svoja vrata. Skupne vloge obeh bank so znašale več kot šest milijonov dolarjev.

Zahteve Dawesa.

WASHINGTON, D. C., 27. apr. Vsa znamenja kažejo, da bo igrala pri prihodnjih volitvah velika vloga zahteva podpredsednika Dawesa, da se izpremeni določbe šenatnega opravnika.

Najnovejši sledovi bele civilizacije.

V brazilskih džungljah je prodrla ekspedicija Fawcetta v srce nepoznane tropične pokrajine. — Čula je o svetlopoltem indijanskem plemenu, katero baje vodi ženska, ki je strašno debela, a čedna.

RIO JANEIRO, Brazilija, 28. aprila. — Iz Cuyaba, v pokrajini Matt Grosso, so prišla brzojavna poročila, ki navajajo podrobnosti glede ekspedicije v srce brazilске džunglje. Glasi se, da je dobila ekspedicija važne informacije glede starodavne bele civilizacije. Ekspedicija je čula tudi dosti o sedanjih degeneriranih potomcih nekoč mogočnega in izobraženega plemena.

V Cuyabi je prišla ekspedicija na mejno črto starega južno-ameriškega Sredozemskega morja. Na jugu in zapadu se razprostirajo nizko-ležeča, preplavljena ozemlja, ki segajo skoro nepretrgano do vzhodja. And. Severno od Cuyabe je pokrajina, znana pod imenom "Chapado" in gričevje doseže tam višino dveh tisoč čevljev.

Na Chapado in v gričih v okolici so našli kosti velikanskih živali, fosilizirana drevesa in celo ostanke poslopj predzgodovinskih prebivalcev. Ti ostanke so tako poskodovani, da so dosedaj vzbudili le malo pozornosti. Severno od štirinajste stopinje južno od tukaj ni nobene civilizacije v tej prostorni državi, z izjemo brzojavne črte, ki vodi naprej.

V to smer je krenila ekspedicija Fawcetta in neki Indijance je pripovedoval o starodavnem poslopju, ki je baje slično gradu. Skozi okna in vrata tega poslopja prihaja baje vedno luč. Indijanci ne vedo, kaj pomenja ta luč, kajti v bližini žive zli trogloditi ali prebivalci duplin in vsled tega si ne upajo v neporečno bližino. Ekspedicija pa domeva, da je mogoče to kak velik kristal ali kaka druga oblika razsvetljave, nepoznana znanosti. To poslopje leži med civilizacijo ter glavnim ciljem ekspedicije.

Neki brazilski prijatelj, ki živi v bližini, je zagotovil načelniku ekspedicije zopet in zopet, da je čul pogosto čudne glasove, prihajajoče iz te pokrajine.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVLJI, ITALJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše sledobe!

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$17.30 2000 Din. — \$34.40 5000 Din. — \$85.50

Fri nakazilih, ki znašajo manj kot sto dolarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na sadnje počte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir . . . . . \$ 9.40 500 lir \$22.50

300 lir . . . . . \$13.80 1000 lir \$44.00

Fri nakazilih, ki znašajo manj kot 500 lir računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na sadnje počte in izplačuje Ljubljanski kreditni banki v Trstu.

Na pošiljate, ki presega 500 Dinarjev ali pa 500000 Lir dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjev in Lir na sedaj ni stalna, menja se večkrat in vsprej izbeževamo; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej, računamo pa ceni čistega dne, ko nam pride postani denar v roko.

POŠILJATVE PO BEZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.00

Denar nam je pošliti najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 6987.

Ivan Pregelj:

Plebanus Joannes.

(Nadaljevanje.)

— Abisaga pa je bila silno lepa in je spala s kraljem in mu je stregla; kralj pa je ni spoznal. Zasmajal se je in pripomnil: — Pismo ne laže. Experto crede, amice!

Obhodniku je rezko zasokalo v meso in je vstala prejšnja jeza v njem in je mislil: — Kaj čenčaš lisasto? Ali se spodobi? Modrečkan si in noč, surov in bahasti in dolgojezičen. Sam smeh te je, tobe in tvojeja brata na gradu!

Vikar pa je mežikal dobrovoljno s svojimi malimi očmi in brbljal veselo, robato. Obhodnik je mislil: — Pa saj ni on; kaplja vina, ki jo je popil, govori iz njega, kakor iz otroka.

In bilo mu je zopet bolj žal gospoda Martina in ga je bil opravičil: — Oče kozar, sin ovčar! Vsaj nekaj boljše je kot brat glavar, ki je pri mizi in družbi glasen na dve strani in se še hvali, da je sja v zdravje.

Vprašal je: — Kaj delajo gospod brat? — Consultissimus Georgius! — je odvrnil vikar. — hudič ga ne si iz Tolmina! Vsak drugi dan je na obisku. Pa koliko spi, živa! Nima dna.

— Ali se ne misli nikoli ženiti? — Čemu? — se je zasmajal vikar. — Ne, moj dragi! Takih skušnjav Štampovci nimajo.

— Izumrl obhodi. — se je nasmešnil obhodnik.

In glej. Vedro vikarjevo lice je preletela senca trudnosti in otroškozačudenje plahosti in je rekel: — Ne golči, no, venomer o smrti, ki še sama prezgodaj pride.

— Ali se je bojite? — se je prikrito porogal obhodnik.

Molči o njej! — je odvrnil nestropno vikar. — In kakor sunkoma se je slika prevrgla in obhodnik je videl nekaj drug doživljanj, ki ni bil pravič v zvezi s tem večerom. In je stal okoli štirih popoldne teden dni po svetem Jožefu nekje pri kapelici Matere božje na Hloveci pod Kozlovim robom. Tedaj je vstala od nekod čudno neznanja pesem, prebudila se iz nekake zagonetne groze in pripovedovala in prosila:

— Po morju riba plava, riba faronika, Se bo na hrbet zvrnila riba faronika, ves svet bo pogubila riba faronika. . .

— Oh nikarte, nikarte, riba faronika, zavoljo otrok nedolžnih, zavoljo poročnih žena. . .

Tedaj je obhodnik videl, da se zemlja maje in da grmijo hiše v Tolminu na knp in pokajo skale. In se je zgrabil za glavo, meneč, da je znozel. . .

Potem je vse nekako tonulo v negotovo valurico luč, ki ni bila ne jutro ne večer. V somrak mističnega brezprostorja pa so udarjali znani glasovi, čudno podudarjene besede. Martin Štampa je klical:

— Magna lena, kirjelejsom. — Gospod, zakaj zmerjajo, saj nisem lena.

— Ne, resnica božja, — se je krohotal vikar. — lena nisi, magna lena, sem ti rekel; lena, lenae, lenarum. . .

Nov glas je prevpil debeli vrtarjev dovtip in je bil odpev pe-mi:

— Oh nikarte, nikarte, riba faronika, zavoljo otrok nedolžnih, zavoljo poročnih žena. . .

— Oh nikarte, nikarte, riba faronika, zavoljo otrok nedolžnih, zavoljo poročnih žena. . .

— Oh nikarte, nikarte, riba faronika, zavoljo otrok nedolžnih, zavoljo poročnih žena. . .

— Oh nikarte, nikarte, riba faronika, zavoljo otrok nedolžnih, zavoljo poročnih žena. . .

— Oh nikarte, nikarte, riba faronika, zavoljo otrok nedolžnih, zavoljo poročnih žena. . .

— Oh nikarte, nikarte, riba faronika, zavoljo otrok nedolžnih, zavoljo poročnih žena. . .

— Oh nikarte, nikarte, riba faronika, zavoljo otrok nedolžnih, zavoljo poročnih žena. . .

— Oh nikarte, nikarte, riba faronika, zavoljo otrok nedolžnih, zavoljo poročnih žena. . .

vikar v sobi in se nagnil v stolu naprej, — pa upam, da so to le čenče, dasi bi mu ne bilo nepodobno.

Nevoljen se je dvignil in stal in premišljal: — Pa da ta naša, ta Katra, to ve in govori! Prav pritiče se ji, seveda.

Moški je nekako svetohlinsko vzdihnil: — Niso ne vsi gospodje na Tolminskem kakor so naš.

Po hipu molka je vprašala Katra tiho: — Zakaj naš nikoli ženskam v obraz ne pogledajo?

— Ali ti res nikoli? — se je živo odzval Matevžek. — Ne! — je odgovorila mirno.

Tedaj je vikar v sobi zopet sedel in zastrelj z žalostnim obrazom in trdnim čelom predse v knjigo. Tam notri je stalo zapisano:

— Volo enim omnes vos esse sicut meipsum: sed unusquisque proprium donum habet ex Deo. — Vikarjevo misli pa so šle mimo zmisla in besedila, slika žene, ki je govorila na vrtni, je bila v njih: uizka, gibka in polna osebica, čudno vabljivo nemarna v nekaki, nezavedni brezstidnosti, ki je spominjala na otroško nedolžnost in hkratu na topost blodne lovače.

Živo, kakor pričarana je stala pred duhovnikovim duhom: rahlo naprej nagnjena, da ji skozi obleko kipijo polni udi, bahato oprasje. Usta se smehljajo v čudni trdnosti brezbrzičnosti in brezstrastnosti, oči so pokojne, skoro glu-poprazne, čelo je nizko, a gladko, a vsa glavica je prijetna, okrogla, sladka, na kratkem mesenem belopoltnem vratu. . .

Vikar je vrgel glavo kvišku in tegnil krčevito roke predse. Prsti so se bili stisnili v pest.

— Hudič, nečista žival! — je vzkljnil in mislil: — Se v tem mojem petdesetem letu me preganja in bega, da gorim vsako pomlad, kakor živinče, ko se mladi in popje poganja.

Polglasno, pikro je mrmral: — Pa za sadlom te svoje krčevnice, ki je iz krvi vlačugarskega rodu in sem jo vzel v hišo, da bi duše ne zgubila kakor mati.

Vstal je sunkoma izza mize. Zaspali glas stare kuharice Magdalene v sosedni kuhinji ga je vzdramil.

— Bog in sveti Duh, prav gotovo, da dobimo gosta.

Vikar je vstopil v kuhinjo in prašal rezko: — Pa zakaj neki?

— Ali ne slišijo, kako pokajo kolovnice in glavnice? — je odgovorila služkinja in se dvignila s stola, kjer je sedela in slišila vreči moke, vsa okrogla, neman- notolsta: prava dedinja telesnosti svojega prvega gospoda Martina Štampe. Vikarju se je zdela privikrat meskončno grda, dolgočasna, neumna, gnusna.

— Kaj pa, če ne pokajo? — je prašal zaničljivo. — Potem cvilijo. Ko pa cvilijo, so to same verne duše.

— Prismođa! — je vzkljnil vikar trdo, da je žena vztrepetala vsa prepadena vanj.

— Koliko je stara Katrica? — je prašal vikar hitro. — Katrica? Stara? — Triindvajset let, kajne? To boš vendar vedela!

(Dalje prihodnjé.)

Za dobro vdrženje se ne more nič pomagati z dobrim, stasnim Pain-Expeller-jem

Pri prvem znamenju prehlada se poslužite tega izbornega domačega pripomočka ter preprečite komplikacije.

35 in 70 centov po lekarnah. Pazite na tovarniško znamko Sidero.

F. AD. RICHTER & CO. Berry & South 5th St. Brooklyn, N. Y.

— Vsi tolminski Lah! so mu prijazni. Obiskuje jih in pije ž njimi. V tujo faro hoditi, to seveda ni prav, kadar ga doma iščejo in ga ni, da bi šel previdevat.

— To je res, — je mislil vikar v sobi. Ženska se je nekako veselo in hudobno oglašila: — Pravijo, da ima ljubo — — Pravijo, da, — je zamrmral

Zanimivosti o tobaku in kadilcih.

Nikotin zamore v gotovih slučajih povzročiti težke poškodbe srčnega živčevja. Kdor je le količkaj zastrupljen z nikotinom, naj v svojem lastnem interesu takoj opusti kajenje. Nikotin je bolj škodljiv živalim kot pa človeku.

Kdor če biti dobro poučen o tem, kako tipe živi, če človek preveč kadil, naj prečita obsežno monografijo profesorja Frankl-Hochwarta o živčnih boleznih kadilcev ali pa zbirko nazorov raznih zdravniških kapacitet, ki jo je priredil in izdal znani češki pisatelj dr. Walter. Iz obeh knjig se lahko prepričate, da more nikotin v gotovih slučajih povzročiti težke poškodbe srčnega živčevja in vplivati celo na možgane tako, da začasno otrpnejo. Posledice zastrupljenja z nikotinom zadenejo lahko tudi druge dele človeškega organizma; znani specialisti za notranje bolezni dr. Schroetter je mnenja, da je pretirna kaja tobaka glavni vzrok, da otrpnejo arterije. . .

V pomirjenju kadilcev pa moramo priznati, da so vse te bolezni samo izjemni slučajni deloma pri ljudeh, ki so za nikotin zelo občutljivi, deloma pa pri osebah, ki ne poznajo mere v kajih. Vsi odlični poznavaleci vpliva nikotina na človeški organizem se pa strinjajo v tem, da se organizem zmernega kadilca polagoma navadi na majhne porejše strupa, tako da se štiri ali pet cigaret dnevno ne pozna kot škodljivo njegovemu zdravju. Kdor pa čuti posledice kroničnega zastrupljenja z nikotinom, naj v lastnem interesu čimprej popolnoma opusti kajo. Mnenje, da bi utegnila taka nenadna opustitev kaje škodovati zdravju, je napačno. Tudi ni res, da kava po jedi pospešuje prebavo. Nasprotno, — malsikdo si je že izlečil želodec, ko je nehal kaditi. Glavno pravilo, ki bi je v interesu svojega zdravja moral upoštevati vsak kadilec, je: nikoli ne kaditi na prazen želodec, kaditi zelo počasi, ne vdihavati tobačnega dima in paziti na to, da smodka ali cigareta redno gori, da torej ne ugasne in da je kadilec ne prižge iznova, ker tak dim zelo škoduje organizmu.

Dokazano je, da je glavni povzročitelj vseh bolezni pri kadilcih nikotin kot zelo hud strup, ki ga zadostuje en sam miligram za usmrtenje človeka. Berlinski profesor Fuerbringer je dokazal, da nikotin zelo lahko prodre v kri in mišičevje, tako, da pri človeku, ki je pokadil smodko, čisto že po dveh urah ugotovimo nikotin v moči. Če delamo z nikotinom poskuse na živalih, lahko dokažemo, da nastopi smrt deloma vsled poškodb živčevja, deloma pa zato, ker nikotin zelo ovira normalno prebavo brane. Domačega zajca lahko usmrtime z 0,05 gr. nikotina. Žival postane klavrna, pulsi pojema, pojavi se glavobol in drugi znaki zastrupljenja, ki jih pozna vsak kadilec iz mladih

let, ko se je prvič seznanil s tem strupom. O tobaku pravijo, da podaljša človeku življenje. Res bo menda nasprotno. Splošno lahko trdimo, da tobak ljudstvu več škoduje nego koristi. In vendar ni kmalu strasti, ki bi ji bili ljudje tako podvrženi, kakor kajih. Navada je železna srajca, nikotin in alkohol sta dva sovražnika človeštva, ki se ju menda nikoli ne bomo otresli.

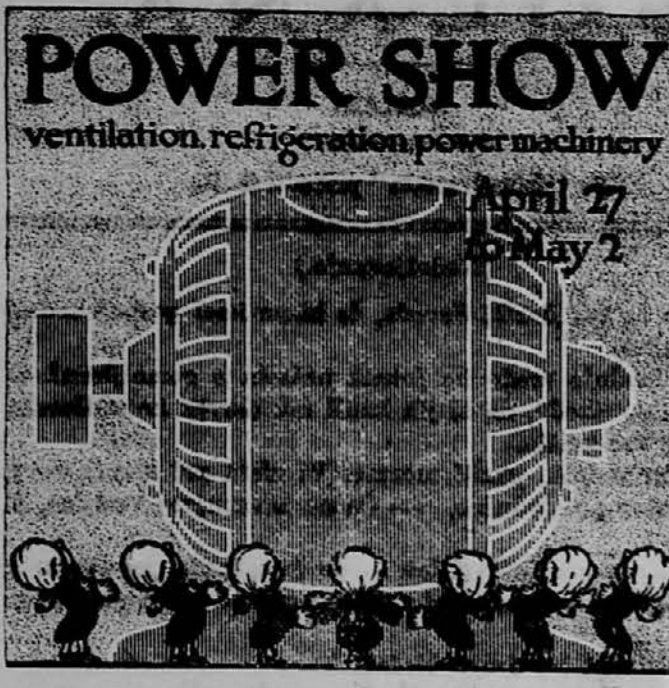
Umor na Montmartru. Na Montmartru v Parizu je bil te dni napaden pariški slikar Berger, izropan in smrtonovarno ranjen. Na posledicah hudih poškodb je umrl potem, ko so ga našli v mlaki krvi. Predno pa je umrl, je prišel Berger za nekaj minut k zavesti in je porabil ta čas za to, da je iz spomina narisal morilčevo glavo od spredaj in od strani. Ker ima policija to sliko v rokah, upa, da bo v kratkem izsledila morileca.

Nune se hočejo možiti. Ne sicer pri nas, pač pa na Japonskem, kjer je opaziti zadnje čase iznebiti celibata. Japonske ženske so sploh agilne. Delavke se organizirajo, žene se bore za emancipacijo, nune zahtevajo svoje pravice do življenja. Zanimiv pokret je nastal v budističnih krogih. V

Amerikanka, ki bo skušala preplavati Angleški kanal. Poloti bo skušala preplavati Angleški kanal Amerikanka Helen Wainwright. Če ne bo prej ona gala, ga bo preplavala v štiri najstih urah.

Poloti bo skušala preplavati Angleški kanal Amerikanka Helen Wainwright. Če ne bo prej ona gala, ga bo preplavala v štiri najstih urah.

Prpriave za zračenje urada, tovarne ali doma; trgovski in domači električni refrigeratorji; o-mare za sladole, električno hlajeni vreli so-de in proizvajalec električne sile — vse to napravlja električno razstavo v naših Irving Place in petnajsta Cesta izložbah — od 27. aprila do 2. maja — jako zanimivo.

Novi vzorci motorjev z direktnim tokom, posebne kontrolne priprave, električni svodri, strojniki, priprave za varjenje, rezalec obleke, hitrostne kontrole za industrijalne šivalne stroje, električni transmisijski aparati zadajajo razstavi raznolikost ter je razstava vredna, da si jo vsakdo ogleda. Upe so od 9. dopoldne do 6. večer. Vstopnine ni nobene.

The New York Edison Company
Na Vašo službo.
Irving Place and Fifteenth Street

takozvani sekti, toda pri budistični cerkvi se je ustanovila organizacija, kateri pripada nad 3000 nun. Cilj te organizacije je odstranitev celibata. Na prvem cerkvenem kongresu hočejo nune nastopiti s predlogom, da se celibat sploh odpravi. Svojo zahtevo utemeljujejo s tem, da hočejo biti enakopravne z duhovni, ki se lahko ženijo. Nune zahtevajo tudi, da jim cerkvene oblasti dovolijo nositi dolge lase.

Jugoslovanski dijaki v Trstu. Te dni je prispelo v Trst 24 dijakov in dijakinj trgovske akademije v Zemtau. Spremljajo jih profesorji S. Radošević in I. Dorčić ter dve gospe. Ogledali so si mesto in površno tudi pristanišče. Potem odpotujejo v Benetke, posetijo Milan in Genovo ter se vrnejo nato v Trst, kjer se jim podrobneje razkaže pristanišče in si ogledajo ladjedelnico, Miramar in drugo.

Posebna ponudba našim čitateljem
Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" \$20.
Bstrešico vs slovenske črko, č, š, ž — \$25.—

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost, Takoj lah-ko vsak piše. Hitrost pisanja dobite s vajjo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
23 Cortlandt Street New York, N. Y.

Nove pošiljatve knjig.

Prejeli smo veliko zanimivih in poučnih knjig in jih prodajamo po označenih cenah.

Po teh knjigah smo imeli mnogo vprašanj, zato ne odlašajte z naročilom, da katere ne zmanjka, predno dobimo vaše naročilo.

Z naročilom pošljite potrebno svoto bodisi z money ordrom, v znakah ali gotov denar v zavarovanem pismu na:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt St., New York

Prečitajte pazno oglase o novih knjigah.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

- POUČNE KNJIGE:**
- Naša zdravila 50
  - Najboljša slovenska kuharica z mnogimi slikami, obsega 668 strani 5.00
  - Nemško slovenski besednjak, (Wolf-Cigale), — 2 trdo vezani knjigi, skupaj 2226 strani 7.00
  - Jugoslavija, 3. zveski, zemljepisni, statistični in gospodarski pregled in —
  - Zgodovina SHS, 3. zveski, zgodovinski podatki Jugoslovarov in Slovanov sploh na Balkanu. Zelo zanimivo za vsakega Jugoslovana 3.25

- POVESTI:**
- Fabijola ali cerkev v Katakombah 45
  - Gadje gnezdo, povest iz dni trpljenja in nad. Trdo veza no 75
  - Hadži Murat, Tolstojeva povest, prevle Levstik. —
  - Kraljica mučenica, trdo vezano 80
  - Kazaki, povest iz ruskega 70

Mi plačamo poštnino.

